

A változó éghajlattal összefüggő változások, problémák bemutatása

Járványügy-Afrika

Becsei Viktória
Környezettan BSc

Afrika éghajlata

- Trópusi övezet – meleg mérsékelt öv
- Legforróbb kontinens :
 - > Területének 95%-a trópusi övezetben
 - > Magas napállás miatt legtöbb „meleg-mennyiség”
- Trópusi övezet mindhárom öve megtalálható:
 - > Egyenlítői, átmeneti, térítői
- Csapadék eloszlása a területtől függ!!!!

	Óserdő		Szubtrópusi táj (száraz éghajlat)
	Szavanna		Szubtrópusi táj (nedves éghajlat)
	Félsivatag		Lomblevelű erdő (mérsékelt óceáni éghajlat)
	Sivatag		Hegyioldali táj

Magas halálozási arány okai

- Szélsőséges időjárási és éghajlati viszonyok
- Kevés élelem, ivóvíz hiánya vagy szennyezettsége
- Nem megfelelő egészségügyi ellátás
- Fejletlen infrastruktúra, tudatlanság
- Így alakulnak ki a fertőző betegségek, melyek a kezeletlenség hiányában halálhoz vezetnek

Járványok

- Csapadékosabb területeken:
 - Monszunesők és az ezt követő nagy meleg megfelelő körülményeket teremtenek a moszkító szaporodása számára
- Trópusi Náthaláz
- Malária
- Sárgaláz
- Álomkór

Trópusi náthaláz

- ◉ Gazdaállata: nőstény szúnyog
- ◉ Csillapíthatatlan izomfájdalommal jár
- ◉ Ha súlyosbodik: erős vérzés -> halál
- ◉ Nincs ellene megfelelő gyógyszer

Malária (mocsárláz, váltóláz)

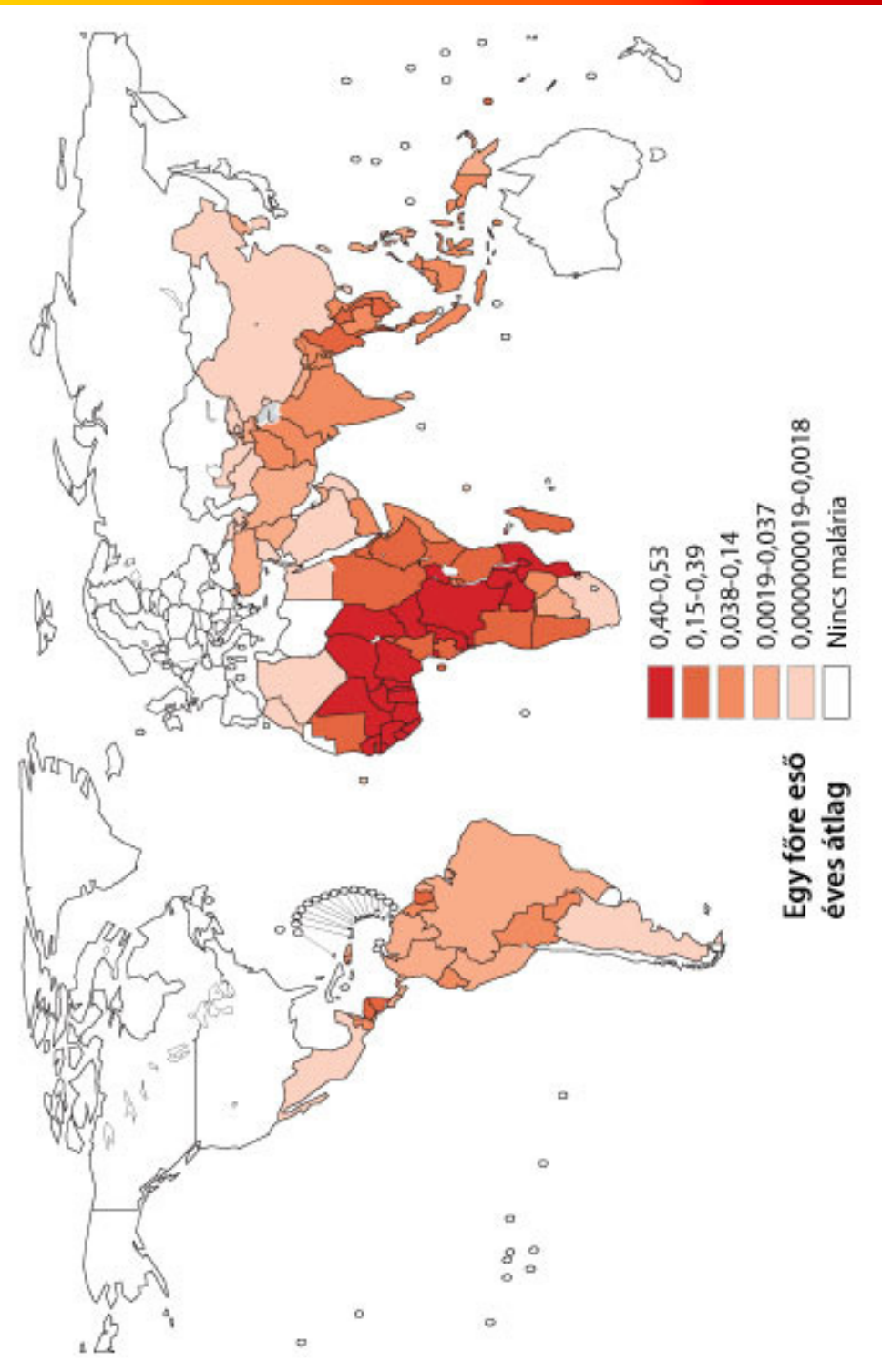
- Terjedése: a nőstény *Anopheles* szúnyog csípése által emberről emberre terjedő egysejtű (*Plasmodium*) által okozott betegség
- Évente kb. 110 millió megbetegedés a világon
 - > 80-85%-a csak Afrikában

○ Megbetegedés:

- > Kórokozók a májba kerülnek és elszaporodnak -> 2-4 hétig érnek -> elhagyják a májat és elárasztják a vörös vérszöveteket -> tovább szaporodnak -> fertőzött sejteket szétrepesztik

○ Tünetek:

- > Lappangási idő: min. 6 nap
- > Hőemelkedés, fejfájás, izomfájdalmak, hidegrázás, rossz közérzet
- > Első tünetek 2-3 napig tartanak (~influenza)
- > Fő tünet: magas láz 41°C és hidegrázás

Sárgaláz

- ◉ Az embereket az őserdőkben honos szúnyogok fertőzik meg -> „dzsungel sárgaláz”
- ◉ Ma már a sűrűn lakott területeken is terjeszthetik -> „városi sárgaláz”
- ◉ Gyakran tünetmentes vagy enyhe
- ◉ Súlyos forma ritkább -> halálozása magas

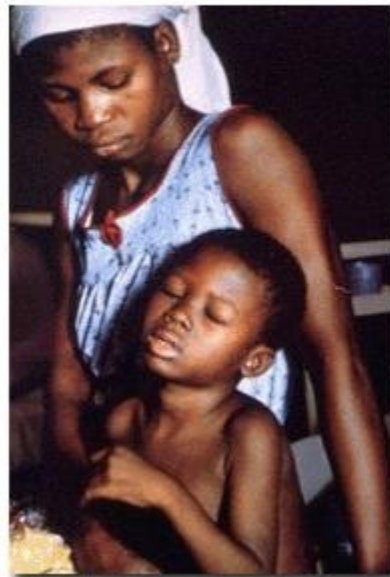
- Lappangási idő: 3-6 nap -> azután láz, fejfájás, hasi fájdalom és hányás jelentkezhet
- Átmeneti javulás után sokk és vérzés léphet fel
- Vese- és májbetegségekre utaló tünetek: sárgaság -> betegség neve

Álomkór

- ◉ Valódi egysejtű parazita, a tripanoszóma által okozott fertőző betegség
- ◉ Előfordulás:
 - > Cecelegyek által lakott kelet- és nyugat afrikai vidékek betegsége
- ◉ Évente 20-25 000 új betegséget regisztrálnak
- ◉ Naponta mintegy 100-120 halálos áldozata van

- Csípés fájdalommentlen -> néhány nap múlva a csípés helyén kis fájdalmas duzzanat, bőrpír jelentkezik

African Sleeping Sickness (Trypanosoma brucei)

- Kórokozók a vérbe kerülnek, elárasztják a szervezetet -> magas láz, fejfájás, verejtékezés
- Nyirokcsomók megnagyobbodása
- Paraziták megtámadják a központi idegrendszert -> gyulladás
- Így alakul ki az álomkórra jellemző tünet együttes
- Kezeletlen esetben akár 6 hónapon belül halál

◉ Tünet:

- > Érzészavarok, személyiségváltozás jelei
- > Beteg közönyössé, aluszékonnyá válik
- > Bénulások, hangulati ingadozások
- > Fejfájás, láz
- > Beteg alig vesz magához táplálékot -> gyengeség -> szívizomgyulladás is kialakulhat

Táplálkozás

- Esős évszakok egyre gyakoribb elmaradása miatt egyre több afrikai országot fenyeget az éhezés
 - > Számos haszonnövény kiesik
 - > Állatállományt nem tudják fenntartani -> szervezet nem jut elég fehérjéhez
- Fehérjeszegénység miatt az immunválasz nem megfelelő és későn alakul ki
- A fehérjét nagy mennyiségű vízzel próbálják pótolni -> vízhas

Vízhiány

- Nincs megfelelő mennyiségű ivóvíz a szárazabb területeken
- Ahol elegendő a csapadék:
 - > Baj van a tisztasággal <- nincs megfelelő csatornázottság
 - > Így a fekália belemosódik a vízbe -> veszélyes, halálos kórokozók, paraziták kerülnek a szervezetbe
 - > Évente mintegy 2 millió gyermek hal meg szennyezett víz következtében kialakult betegségekben
 - Hasmenés okozta kiszáradás pl.

- ◉ 100 gyermekből 19 nem jut egészséges ivóvízhez és 40 él ebből olyan környezetben, ahol nincs megoldva a szennyvíz kérdése
- ◉ Afrikában a megbetegedések 90%-a összefügg a szennyezett ivóvízzel

Források

- ◉ http://www.webbeteg.hu/cikkek/fertozo_betegseg/14001/jarvanyok-es-ami-mogottuk-van
- ◉ http://hetek.hu/hatter/200603/mi_lesz_veled_afrika
- ◉ http://www.hazipatika.com/betegsegek_a_z/malaria/244
- ◉ http://www.hazipatika.com/betegsegek_a_z/sargalaz/232

Köszönöm a figyelmet!